OPENBARE VERGADERING VAN 6 januari 2015

Voorzitter: de heer B.N. Benjamins

Aanwezig: de dames K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), W. Paulusma (D66), F. Woudstra (D66), M. van Duin (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), N.G.J. Temmink (SP), C.E. Bloemhoff (PvdA), B. Enting (PvdA), G. Chakor (GroenLinks), S.A. Koebrugge (VVD), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), M.E. Woldhuis (Stadspartij), A.K. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie) en S.T. Klein Schaarsberg (Student en Stad) en de heren K.D.J. Castelein (D66), J.H. Luhoff (D66), C. Schimmel (D66), A.J. Wonink (D66), E. Zirkzee (D66), J.P. Dijk (SP), W.H. Koks (SP), M. van der Laan (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), D.J. van der Meide (PvdA), D.S. Ruddijs (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), M.D. Blom (VVD), J.R. Honkoop (VVD), A. Sijbolts (Stadspartij), M. Bolle (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), M.M. van den Anker (Student en Stad)

Afwezig m.k.: mevrouw C.M. van Dijk (SP), de heer G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer P. Teesink

Wethouders: de heren P.S. de Rook (D66), T. Schroor (D66), R. van der Schaaf (PvdA), J.M. van Keulen (VVD) en M.T. Gijsbertsen (GroenLinks)

1. Opening

De VOORZITTER: Welkom allen. Welkom familie Den Oudsten, alle kinderen en kleinkinderen van uw gezin, mensen thuis, hier aanwezig in de raadzaal, mensen aanwezig in de trouwzaal, mensen aanwezig in de ontvangstruimte van de trouwzaal en de receptieruimte van de trouwzaal en u, alle raadsleden. Een bijzonder welkom aan de Commissaris van de Koning uiteraard. Wij zijn hier bijeen in een bijzondere zitting, namelijk om de nieuwe burgemeester van Groningen te installeren.
Eerst de berichten van verhindering. Er is een bericht van verhindering van de heer Kelder van de Partij voor de Dieren en van mevrouw Van Dijk van de Socialistische Partij.
Dan heb ik nog een aantal huishoudelijke mededelingen. Aansluitend aan deze raadsvergadering vindt in de hal en het atrium op de eerste etage de receptie plaats. Een vriendelijk verzoek aan alle gasten om als eerste burgemeester Den Oudsten, zijn echtgenote met hun kinderen en kleinkinderen, de raadsleden en collegeleden de gelegenheid te geven de raadzaal te verlaten.

2. Installatie burgemeester Peter den Oudsten

De VOORZITTER: Dan ga ik nu over tot het voorlezen van het Koninklijk Besluit. Dat is vrij saai hoor. “Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz. Op voordracht van onze minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 14 november 2014, nummer 2014000600209, Directoraat Generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties, directie Arbeidszaken publieke sector, afdeling politieke ambtsdragers, gelet op artikel 61, eerste lid van de Gemeentewet, hebben goedgevonden en verstaan, met ingang van 2 januari 2015 te benoemen tot burgemeester der gemeente Groningen de heer P.E.J. den Oudsten, met gelijktijdig eervol ontslag als burgemeester van Enschede. Onze minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is belast met de uitvoering van dit besluit. Was getekend te Wassenaar op 14 november 2014.”
Dan komt het formele moment dat ik het woord kan geven aan de Commissaris der Koning, de Commissaris van de Koning, tegenwoordig.

Toespraak Commissaris van de Koning, de heer Max van den Berg + beëdiging

De heer VAN DEN BERG (CdK): Burgemeester Den Oudsten, beste Peter. Beste mevrouw Van Hulsen, leden van de gemeenteraad, geacht college, geachte familie, genodigden, dames en heren. De burgemeester is belangrijk voor het openbaar bestuur en voor de inwoners van de stad. Een nieuwe

burgemeester verdient dan ook duidelijk een moment van markering. Vandaag is dan zover. Vandaag verwelkomen wij Peter den Oudsten als de nieuwe burgemeester van de gemeente Groningen. Vandaag zal ik te midden van uw gemeenteraad de heer Den Oudsten in het openbaar beëdigen. Deze ambtseed kent een belangrijke rol. In de ambtseed hebben we de fundamenten van onze rechtsstaat en van onze samenleving vastgelegd. De bestuurder zweert of belooft dat hij de wetten in de ruimste zin des woords zal nakomen en dat hij zijn plichten als burgemeester naar eer en geweten zal vervullen. Dat biedt ons ook de gelegenheid om iets dieper op de rollen van de burgemeester in de samenleving in te gaan.
De burgemeester is onafhankelijk. De burgemeester is te allen tijde verantwoordelijk voor de openbare orde en de veiligheid in de gemeente Groningen. De burgemeester is verantwoordelijk voor de integriteit van het bestuur en ziet toe op de zorgvuldigheid en tijdigheid van de besluitvorming door de gemeente. De burgemeester is verantwoordelijk voor de bevordering van de samenwerking tussen de overheden, een taak die tegenwoordig steeds belangrijker wordt, zeker in de provincie Groningen. We kennen allemaal het schitterende verhaal van stad en ommeland. Constructieve samenwerking daar is de absolute factor voor succes. En ten slotte: de burgemeester staat boven de partijen en tussen de mensen.
Het is goed om het grote belang van die rollen hier, te midden van u, de gemeenteraadsleden, nog eens een keer te onderstrepen. Zoals in de profielschets al was beschreven is Groningen een jonge, dynamische en gastvrije stad. Tolerantie, diversiteit, emancipatie en integratie zijn thema's waar Groningen goed op scoort. Naast een heel bloeiend cultureel leven excelleren het onderwijs en een dynamisch uitgaansleven, maar er is ook sprake van achterstand, armoede en tweedeling. Er is werk te doen.
Daarnaast zijn in de provincie Groningen momenteel ook dynamische processen aan de gang. Zo werken provincie Groningen en gemeente Groningen samen aan een nieuwe bestuurlijke organisatie. We trachten per 1 januari 2018 van 23 naar circa 5 of 6 gemeenten over te gaan. En ook zeer actueel: het aardbevingsdossier. Vanochtend raak, vorige week nog raak, het raakt ons allemaal buitengewoon. Ons als bestuurders, maar op de eerste plaats natuurlijk de inwoners zelf. Die problematiek van de aardbevingen vraagt enorm veel inzet en energie van ons allen. Daarin is een gezamenlijk optreden, en ik kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk maar ook hoe waarderend ik dat wil zeggen, de manier waarop wij de laatste tijd met elkaar hebben kunnen samenwerken, tussen stad en ommeland, onmisbaar. Het komt alle inwoners zeer ten goede dat we gemeenschappelijk daarin optreden. Maar ook die samenleving zelf verandert natuurlijk. Inwoners worden mondiger, nemen steeds meer initiatieven. De rol en invloed van het openbaar bestuur wijzigen daardoor. De overheid moet bezuinigen, trekt zich meer terug, gaat meer horizontaal werken. Ze gaat meer faciliteren, cocreëren, het zijn allemaal mooie woorden, maar in de praktijk levert dat een feitelijk andere verhouding op tussen de overheid, het openbaar bestuur en haar burgers en het is de intelligentie van een openbaar bestuur om daar zo mee om te gaan dat men ook daadwerkelijk het gevoel heeft dat wij onze tijd verstaan. Tegelijkertijd, ondanks dat alles, blijft de klassieke functie van de overheid overeind. Wetshandhaver, gelijk voor allen en beschermer van de zwakken. Iedereen gelijke kansen. Ook die kant hoort gewoon benadrukt te worden. Kortom, vraagstukken, dilemma's en kansen die vragen om bestuurders en politici die meer dan ooit weten door te dringen tot in de haarvaten van onze samenleving. Mensen die aanvoelen wat inwoners van hen verwachten en dit ook waarmaken.
En ik ben ervan overtuigd dat burgemeester Den Oudsten deze eigenschappen in zich heeft. In de voorbereidende gesprekken met de vertrouwenscommissie waarschuw ik er altijd voor niet zo veel eisen te stellen dat er uiteindelijk een schaap met vijf poten gezocht moet worden. Ik moet mij excuseren bij de raad, want dat gebeurt natuurlijk toch wel, zo ook in Groningen, begin vorig jaar. Sterker nog, daarvoor mijn excuses, hoewel ook niet al te welgemeend, dat ik ook zelf nog met een paar aanvullende eisen kwam. En wat is het resultaat van dit alles? Peter den Oudsten. En nu is hij ook nog tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau benoemd.
Dames en heren. Voordat we overgaan tot het afnemen van de ambtseed wil ik de leden van de vertrouwenscommissie danken voor de goede en constructieve samenwerking. Als Commissaris van de Koning ben ik verantwoordelijk voor de kwaliteit van het proces van de benoeming en ik kan niet anders zeggen dan dat het echt goed en ordentelijk verlopen is. Tijdens de procedure is over de beraadslagingen, noch over de sollicitanten iets naar buiten gekomen en daarmee is de vertrouwelijkheid gehandhaafd tot het moment van het naar buiten brengen van de naam van de nummer 1 op de aanbeveling. Dat is echt grote waardering voor u allen. Dat is domweg in een heleboel andere grote steden niet meer gelukt in Nederland. Dat is bij u wel gelukt en daar verdient u met elkaar een pluim voor. Eigenlijk zou dat altijd vanzelfsprekend moeten zijn, maar de praktijk laat soms anders zien. Vandaar mijn waardering.
Alvorens we overgaan tot het afnemen van de ambtseed richt ik graag nog kort het woord tot burgemeester Den Oudsten. Peter, de weg van Leeuwarden en Meppel en Enschede leidt weer terug naar

het noorden. Nu naar Groningen. Ik kijk uit naar onze samenwerking. Stad en ommeland en provincie hebben behoefte aan een veelzijdige burgemeester. Ik denk dat jij dat bent en heb daar het volste vertrouwen in.
En dan nu het formele gedeelte. Artikel 65 van de Gemeentewet bepaalt dat de burgemeester, alvorens zijn ambt te aanvaarden, door de Commissaris van de Koning wordt beëdigd. Ik stel het erg op prijs dat te doen in deze openbare raadsvergadering. De wet geeft de keuze tussen het afleggen van de eed, dan wel het afleggen van de verklaring en belofte. Nu ga ik maar even op de u-vorm over. U hebt aangegeven te kiezen voor de verklaring en belofte en ik vraag u om hier voor mij plaats te nemen, zodat ik u de ambtseed af kan nemen en ik vraag alle aanwezigen daarbij zo veel mogelijk te gaan staan.

“Ik verklaar dat ik om tot burgemeester benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgemeester naar eer en geweten zal vervullen.”
Wat is daarop uw antwoord?

Burgemeester DEN OUDSTEN: Dat verklaar en beloof ik.

De heer VAN DEN BERG (CdK): Daarmee bent u als burgemeester beëdigd. Van harte gefeliciteerd, burgemeester Den Oudsten van de gemeente Groningen.

(Applaus)

De VOORZITTER: Ik kondig nu met genoegen een muzikaal intermezzo aan. Er wordt gezongen door Marlene Bakker met pianobegeleiding van Reinout Douma. Marlene zingt het lied ‘Wondern van mien stee’, op de welbekende toon.

(Muzikaal intermezzo, gevolgd door applaus)

De VOORZITTER: Dank, Marlene Bakker, Reinout Douma en de strijkers van wie ik de namen niet ken. Ik denk dat er een vertaling onderweg is.

Toespraak plaatsvervangend voorzitter van de raad, de heer Berndt Benjamins

De VOORZITTER: Welkom in ons midden, burgemeester Den Oudsten. Gefeliciteerd met je benoeming tot burgemeester van deze prachtige stad. Wie weet, misschien wel de laatste benoeming voor Groningen. Een bijzonder welkom ook aan mevrouw Selma van Hulsen, die niet alleen onze kersverse burgemeester al jaren met raad en daad terzijde staat, maar bovendien, zo heb ik mij in Enschede laten vertellen, zelfs deel van het burgemeesterschap uitmaakt.
Ik heb hier de eer namens de gemeenteraad van Groningen een woord aan u allen, maar in het bijzonder natuurlijk tot Peter den Oudsten te mogen richten. We beginnen hier in Groningen vol goede moed aan een frisse start in 2015. Een nieuw jaar met de nieuwe burgemeester. 2015 wordt een jaar waarin de decentralisaties daadwerkelijk gestalte zullen krijgen. Decentralisaties waar onze nieuwe burgemeester van heeft aangegeven daar achter te staan en die hij samen met ons zal omarmen, om er niet alleen voor te zorgen dat de regeldruk afneemt, maar ook dat de menselijkheid meer de maat der dingen wordt.
Deze kersvers benoemde burgemeester wordt dit in een stad die als eerste in Nederland überhaupt een burgemeester kende. Burgemeesters komen voor het eerst in de 13e eeuw voor in Nederland. Naast Dordrecht beschikt ook Groningen, dus veel eerder nog dan Amsterdam, Zoetermeer of Hoofddorp over een burgervader. Of eigenlijk: burgervaders. Men koos toen namelijk voor een systeem van vier burgemeesters uit vier verschillende kluften. Een kluft, moet je weten, is wat je vandaag de dag eigenlijk een wijk zou noemen. Gezamenlijk droegen ze de verantwoordelijkheid voor de stad. Een tijdlang heeft de stad Groningen zelfs de beschikking gehad over zes burgemeesters, wederom allen afkomstig uit afzonderlijke kluften. Geachte aanwezigen, onze wethouders werden nog niet zo heel lang geleden verantwoordelijk gemaakt voor specifieke wijken. Een rechtstreeks voortvloeisel van het vorig jaar gesloten coalitieakkoord Voor de verandering. Ik bedoel maar.

Van Leeuwarden naar Enschede, van Enschede weer terug naar Leeuwarden, vervolgens naar Meppel en via wederom Enschede nu een terugtrekkende beweging richting het noorden. De Commissaris heeft daar ook al wat over gezegd. Mooi om te constateren dat het noorden nooit echt uit je gaat.
In de profielschets voor de vacature van burgemeester van en voor de gemeente Groningen vroeg deze gemeenteraad om een burgemeester die samenwerken, participatie en verbinden hoog in het vaandel heeft staan. Peter den Oudsten hoeft dan weliswaar niet met drie of vijf andere burgemeesters samen te werken, maar hij heeft wel te dealen met een bruisende stad in ontwikkeling, een jonge raad en een college van wethouders waarin vooral de twee muppets Waldorf en Statler nog alle aandacht opeisen.
Ondanks dat samenwerken, participatie en verbinden waarschijnlijk zelden zullen ontbreken in profielschetsen voor burgemeesters, heb ik inmiddels wel begrepen dat ze uitstekend op Peter den Oudsten persoonlijk van toepassing zijn. Niet alleen de stad Enschede werd voortgestuwd in de vaart der volkeren, de vier O's onderwijs, onderzoek, ondernemers en overheid werden verbonden, maar ook de gehele regio Twente zal zijn wijsheid, input en eigengereidheid gaan missen. Daar ligt ook in onze regio een mooie handschoen om op te pakken.
Wat verwachten we dan nog meer van onze nieuwe burgemeester? Natuurlijk dat hij zich met verve zal kwijten van alle openbare orde- en veiligheidstaken. Maar ook dat hij ambassadeur zal zijn van ons mooie Groningen in de richting van inwoners, ondernemers en instellingen, maar uiteraard ook naar de regio, naar Den Haag en alle de andere denkbare partners. Bovendien is hij onze voorzitter. Voorzitter van een raad die hard is op de inhoud, maar oog heeft voor mensen, juist ook onder elkaar. Tot mijn aangename verrassing trof ik tijdens mijn zoektocht naar inspiratie een lezing aan van Peter den Oudsten, waarin hij stelt dat de gemeenteraad in zijn algemeenheid al lang niet meer de enige baas van een gemeente is. Goeddeels kon ik dat betoog wel volgen. Ondanks dat wij hier nog steeds wel vinden dat wij de baas zijn, verdient dat wel nadere uitdieping. Het lijkt mij zaak om daar in gezamenlijkheid, als gehele gemeenteraad, de schouders onder te zetten.
Nogmaals hartelijk welkom, burgemeester, en ontzettend veel succes gewenst, ook voor Selma.

Toespraak burgemeester Delfzijl, de heer Emme Groot

De VOORZITTER: Dan mag ik het woord geven aan een collega-burgemeester, namelijk de heer Emme Groot.

De heer GROOT: Voorzitter, dank u wel. Burgemeester Den Oudsten, beste Peter, mevrouw Van Hulsen, familie, leden van de gemeenteraad, leden van het college van B en W, dames en heren.
Peter, mag ik je allereerst van harte feliciteren met deze fantastische baan als burgemeester van Groningen. Een geweldige start in een prachtige karakteristieke omgeving en volgens mij uitdagingen te over. Ik kom daar nog even op terug.
Voordat ik dat doe, neem ik je graag mee naar het jaar 1472, want wie zijn geschiedenis niet kent, …? Het was de periode waar in de strijd tussen de Schieringers en de Vetkopers steeds meer vuurwapens werden gebruikt en de borgbeheerder van de Borg Ewsum, bij Middelstum, Onno van Ewsum, besloot een donjon, een gevechtstoren te bouwen. Een toren met een diameter van 12 m en muren van 2 m dik. Het heersende stadsbestuur, regelmatig overhoop met de ommelanden, ontbood Onno van Ewsum op het stadhuis en drukte de man bij herhaling op het hart dat een dergelijke toren met deze muren toch echt niet nodig was en dat de verhoudingen toch uitstekend waren. Met de deur in de hand van de kamer waar het gesprek plaatsvond, sprak Onno de gedenkwaardige woorden: "Bedankt, mijne heren, nu weet ik nog beter waarom deze muren 2 m dik moeten worden."
Nou, ik had vijf minuten. Ik heb het volgens mij ruimschoots binnen de tijd gehouden, voorzitter. Alle gekheid op een stokje. Tijden zijn veranderd, de verhoudingen gelijkwaardiger, maar niet gelijk. Ik las in een artikel in Binnenlands Bestuur dat de directheid, geen omballende bewegingen van de Groningers jou wel aanspreekt. Wel, laat ik je als rechtgeaard Groninger niet teleurstellen. Zo vaak krijg ik de kans niet in deze ruimte en met dit gezelschap waarschijnlijk ook niet. De uitdagingen waar we de komende periode voor staan vragen om een intensieve samenwerking tussen stad en ommeland. Ze vragen om een stad die niet alleen verantwoordelijkheid wil dragen, maar die ook neemt. Ik noem de drie decentralisaties, waar overigens goed op wordt samengewerkt. Maar ook bij het aardbevingsdossier. Dat laatste is een ingewikkeld dossier. Het is pionieren omdat we geen ervaring hebben. Het gaat om veel geld, om grote belangen en zo veel mogelijk zekerheid geven aan onze bewoners. Het is nodig dat lokale overheden samen optrekken met respect voor elkaars en de gezamenlijke belangen, structuur brengen en perspectief

bieden. Er zijn kennis en bestuurskracht nodig, in ieder geval voor de stad en de overige gemeenten. Daarbij is mijns inziens een belangrijke rol weggelegd voor de burgemeester van Groningen.
Nog even weer terug naar de geschiedenis. Kijkend naar oude en nieuwe kaarten is er met betrekking tot de infrastructuur nog maar weinig veranderd. Alle wegen leiden naar Groningen, zelfs naar het stadhuis. Op één na: de N33 en als het een beetje meezit, straks verdubbeld tot aan Delfzijl en tweebaans naar de Eemshaven. Dat zegt iets over de ontwikkeling die deze regio heeft doorgemaakt. De regio is met de havens economisch van nationale betekenis geworden. Ook hier gaat het om een duurzaam perspectief, om het creëren van nieuwe bestuurlijke verbindingen tussen stad en Eemsdelta-regio. Elkaar sterker maken, kennis en productie dichter bij elkaar brengen en de positie van de industrie in de regio duurzaam versterken. Kortom, ook hier hebben we elkaar hard nodig. Niet alleen met goede verhalen en het bouwen van structuren. Het is mensenwerk en dat betekent echte stappen zetten, elkaar ontmoeten en vertrouwen opbouwen. Immers, samenwerken, participatie en verbinden zijn in het huidige tijdsgewricht de sleutelwoorden, zoals jij vermeldde in Binnenlands Bestuur.
Op het thema veiligheid hebben we een lange traditie met elkaar opgebouwd in onze provincie en de veiligheidsregio. Hier merk je overigens ook dat het fijn werken is binnen het burgemeesterskorps in onze provincie. Deze week nog zet je de eerste stap en gaan we samen de regio verkennen op welke veiligheidsvraagstukken en uitdagingen deze regio kent. Ik spraak de wens uit dat er na deze eerste stap nog vele mogen volgen op de verschillende thema's en ik wens je daarbij heel veel succes met alle uitdagingen in de stad zelf, veel wijsheid en vooral heel veel plezier toe in dit boeiende ambt in deze prachtige stad, in deze prachtige regio. Dank je wel.

De VOORZITTER: Dank, heer Groot. Dan gaan we nu over naar onze locoburgemeester, de heer Ton Schroor.

Toespraak locoburgemeester, de heer Ton Schroor

Locoburgemeester SCHROOR: Dank, voorzitter. Ja, na zoveel mooie woorden is er eigenlijk niet heel veel nieuws meer te vertellen; ik zou mijn speech gewoon door midden kunnen scheuren, maar dat doe ik nog niet. Ik heb toch nog wel een paar toevoegingen.
Burgemeester Den Oudsten, mevrouw Selma van Hulsen, familie, vrienden, in aanwezigheid van vele prominenten, oud-burgemeesters Rehwinkel en Ouwerkerk, ook van harte welkom, staatssecretaris Mansveld heb ik zien zitten, natuurlijk Commissaris van de Koning, Max van den Berg, ook Herr Oberbürgermeister uit Oldenburg is hier aanwezig, ik zag hem daar zitten. Herzlich willkommen, natürlich. En iedereen die ik dan vergeet te noemen. Dames en heren, mede namens mijn collega-wethouders heet ik u dus ook van harte welkom in Groningen. Ook uw vrouw, mevrouw Selma van Hulsen natuurlijk van harte welkom. We hebben elkaar in Enschede kort gezien en ik wil mij heel even kort tot u richten. We hebben namelijk voor u, u bent er al geweest, een appartementje uitgezocht. U heeft daar zelf natuurlijk al kennis van genomen. Ik kan u zeggen dat dit het meest enerverende plekje in de stad is. Sommigen zullen zeggen: "verschrikkelijk luidruchtig en de bastonen komen goed door", maar het is het meest enerverende plekje. Burgemeester Vreeman heeft vanaf zijn balkon een fantastische shot gemaakt van de stad in zijn jaar dat hij hier was. Dat leverde fantastische plaatjes op. Ik hoop dat u ook zult genieten, los van die bastonen natuurlijk die er zo nu en dan zijn, van die mooie stad die eigenlijk aan uw voordeur voorbij zal komen. Ik hoop dat u daarvan zult genieten. Van harte welkom, in ieder geval.
Burgemeester Den Oudsten, Groningen heeft met spanning uitgekeken naar uw komst en vandaag is het dan zover. Uw installatie is een feit en morgen gaat u aan de slag. Overigens was u vanmorgen stiekem al even bij het college, kort. Een kleine anekdote. Wij moeten een paar schriftelijke vragen beantwoorden. U weet vast wel welke. En de burgemeester to be zei: "Dat kunnen we toch wel even in een kwartiertje doen, dan hebben we het vanmiddag klaar." Maar goed, u had het nog niet voor het zeggen, dus die zijn volgende week dinsdag pas klaar. Het zegt wel iets over deze burgemeester, denk ik. Doorpakken, aanpakken en leveren en dat vind ik eigenlijk wel een heel prettige eigenschap, kan ik u zeggen.
U heeft zich natuurlijk de afgelopen maanden ook ingelezen in de stad en in onze problematiek en onze uitdagingen hier in de stad en op het stadhuis. Maar natuurlijk weet u als geen ander dat je de stad pas echt leert kennen als je de wijken ingaat en spreekt met de inwoners en als je kennismaakt met onze Stadjers, zoals de Groningers zichzelf graag willen noemen. Wij hebben, zoals al eerder is aangegeven, gekozen voor het wijkwethouderschap. Laten we het voortaan maar het klufthouderschap noemen in Groningen. Mijn collega-wijkwethouders en ik stellen het zeer op prijs als u een keer met ons meegaat de wijken in en op die manier ook kennismaakt met de verschillen in de stad en ook de eigenschappen van

de stad. In Groningen zijn er drie plekken waar we elkaar allemaal tegenkomen in de stad. De Grote Markt, dat zult u van dichtbij meemaken. Het UMCG, maar dat wens ik niet iedereen toe. Dat is een minder leuke aanleiding. En natuurlijk de FC, in de Euroborg. Ook daar komen stad en ommeland bij elkaar. Ik heb ook een klein cadeautje voor u meegenomen, ik zal hem u straks geven, dat is namelijk de sjaal van FC Groningen. Hij kan niet ontbreken in deze collectie, want u heeft in Binnenlands Bestuur aangegeven: "Ik draag de sjaal van de stad waar ik in functioneer", dus hier is ie: groen-wit, de luxe editie in dit geval, uit de fanshop. Die maakt waarschijnlijk de collectie met al die andere kleuren, rood vooral en geel en blauw, in ieder geval compleet. Hij wordt weer ingeleverd over hopelijk een heel groot aantal jaren. We geven hem straks.
Burgemeester, als u de stad beter leert kennen, ziet u dat het een stad is met twee gezichten. Ook in het collegeprogramma is dat opgeschreven. Het is de stad met de meest hoogopgeleide inwoners in Nederland, maar het is ook een stad met armoede. De opgave die wij ons gesteld hebben als college is om die twee werelden met elkaar te gaan verbinden. Dat is een heel moeilijke opgave, maar dat is wel de opgave waar wij ons met elkaar in gevonden hebben en waar we de komende jaren heel hard met elkaar aan gaan werken. Ik denk dat wij aan u daarin ook een goede voortrekker hebben.
Een ander dossier, zoals al een paar keer is aangegeven, is natuurlijk het aardbevingsdossier. Uw voorganger heeft veel tijd en energie geïnvesteerd in de contacten met de provincie, gemeenten, regio, Rijk en het is essentieel in dit dossier dat we met elkaar het gesprek blijven aangaan en met elkaar die oplossing gaan vinden. Zeker voor onze stad is dat van essentieel belang, want we hebben ook gezien dat zodra de bevingen dichterbij komen, in een keer een ontzettend groot deel van de populatie van 200.000 inwoners de effecten daarvan ondervindt. Dus ontkomen wij er niet aan dat wij voorop en samen met de regio die strijd aangaan om het voor onze inwoners een veilig woon- en leefklimaat te laten blijven in Groningen.
Zoals u zelf heeft aangegeven in Binnenlands Bestuur staat Groningen bekend als een stad met sterke wethouders, waar iedere wethouder ook de volle verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen dossiers. Maar wij hebben als wethouders ook een ploeg collegiale bestuurders. Wij schuwen het debat niet, maar wij weten ook met enige humor en relativeringsvermogen de sfeer in het college hoog te houden. Ik kan u zeggen: dit is ook een passage die geschrapt was in het artikel in de Volkskrant. Ook aan prettige omgangsvormen en respect voor elkaar, niet altijd overigens, als we dáár kijken, maar meestal wel, hechten wij hier in Groningen heel grote waarde en u zult merken dat dit ook het geval is in het college, maar zeker ook in de gemeenteraad.
Ik ben blij dat wij met ingang van vandaag een nieuwe aanvoerder en coach hebben. Ruud Vreeman was een keeper, ik ben heel erg benieuwd naar uw speltactiek en zeker ook naar de opstelling. En als we kijken naar Leeuwarden, Meppel, Enschede en Groningen, zou je kunnen zeggen: "Het vierkant is rond. We zijn allemaal weer terug in het noorden". Burgemeester Den Oudsten, u komt uit Enschede en ik zie ook een aantal oud-collega's van u zitten. Leuk dat u er ook bent, wethouders uit Enschede. Van harte welkom, maar ik ga toch iets zeggen wat u misschien minder leuk vindt. Burgemeester Den Oudsten is nu in de echte studentenstad van Nederland terechtgekomen. Er zit zeker een verschil in de verhouding man-vrouw van de studenten, maar het is natuurlijk een echte dynamische, aantrekkelijke studentenstad. Voor u zal ook weer een nieuwe wereld opengaan als het gaat om het beleven van ook die kant van onze samenleving en deze stad.
Ik wens u een heel goede tijd in Groningen. Ik heb er alle vertrouwen in dat u zich snel thuis zult voelen als echte noorderling in onze mooie stad, want er gaat tenslotte niets boven Groningen. Mag ik u vragen om naar voren te komen? Dank u wel.
Aan mij de eer om u de ambtsketen om te hangen. Dat zal ik bij dezen gaan doen.

(Locoburgemeester Schroor hangt de ambtsketen om bij burgemeester Den Oudsten)

(Applaus)

Toespraak burgemeester Groningen, de heer Peter den Oudsten

De VOORZITTER: Dan is het woord aan onze nieuwe burgemeester.

Burgemeester DEN OUDSTEN: Dank u wel. Mijnheer de Commissaris van de Koning, staatssecretaris Mansveld, Herr Oberbürgermeister van Oldenburg dr. Jürgen Krogmann, oud-burgemeesters van Groningen die hier aanwezig zijn, wat fijn dat u er bent, Hans Ouwerkerk en Peter Rehwinkel, leden van

de raad, collega-burgemeesters, dames en heren. Ik aanvaard vanmiddag graag het ambt van burgemeester van de stad Groningen en ik verheug me op een heel vruchtbare samenwerking met de gemeenteraad, het college van B en W, de ambtenaren, het provinciaal bestuur, omliggende gemeenten, onderwijs, bedrijfsleven, met al diegenen die het noorden een warm hart toedragen. Het is ook fantastisch dat mijn oud-collega's uit Enschede hier in grote getale zijn. Er werd net gezegd dat het noorden nooit echt uit je gaat. Dat is waar, maar Enschede zal ook nooit echt uit mij gaan. Ik vind het fantastisch om vanuit de plaats waar de enige echte campusuniversiteit staat in Nederland, te gaan naar misschien wel de leukste studentenstad.
Het afgelopen jaar was Ruud Vreeman hier burgemeester. Los van het feit dat Ruud Vreeman zelf ook overal heeft aangegeven daar immens van genoten te hebben, heeft hij het ook uitstekend gedaan en ik denk dat de stad hem ook terecht met veel lof heeft uitgezwaaid. Ik vind dat de stad hem ook veel dank verschuldigd is. Hij heeft uitstekend werk gedaan.
Met het afleggen van de belofte, zojuist, heb ik nog eens bekrachtigd dat het burgemeesterschap een bij uitstek dienend beroep is, waarbij de samenleving erop moet kunnen rekenen dat de burgemeester integer is er werkt vanuit het beginsel dat iedereen voor de wet gelijk is en dus ook gelijk behandeld moet worden. De burgemeester behoort het boegbeeld te zijn van een overheid die volop te vertrouwen is en waar burgers op moeten kunnen rekenen. Dat schept verplichtingen. En om mijn werk als burgemeester van deze stad, maar zo heb ik dat ook in mijn vorige gemeente gedaan, goed te kunnen doen, is het voor mij essentieel om dicht bij de burgers, dicht bij de Stadjers te staan. Letterlijk en figuurlijk. Ik wil weten wat er op de werkvloer van de samenleving gebeurt. Ik wil onderdeel zijn van die samenleving. Daar wordt de stad gemaakt en de gemeenschap gevormd. Zo heb ik altijd gewerkt en zo wil ik hier ook werken. Mijn motivatie wordt gevoed door de energie en dynamiek die in de samenleving zit en het is prachtig om van daaruit de verbinding te maken met de grote thema's die bepalend zijn voor de ontwikkeling van de stad op langere termijn. Alleen zo, als die verbinding tot stand komt, bieden wij de volgende generaties een basis voor voorspoed en levensgeluk. Dat geldt voor vrijwel alle beleidsterreinen, maar in mijn positie specifiek natuurlijk voor het openbare orde- en veiligheidsbeleid. Ik ken natuurlijk de recente discussie die hier in de gemeenteraad is gevoerd over de bevoegdheden van de burgemeester. Het ging daarbij om veiligheid en privacy. Een veilige stad is een randvoorwaarde voor het welzijn van de inwoners. Daar kunnen inwoners zelf overigens ook nog een boel aan bijdragen. Daarin moeten de burgers ook op de overheid kunnen vertrouwen en de discussie in Groningen gaat over welke instrumenten daarvoor mogen worden ingezet en wie daar uiteindelijk over gaat. Daar komt natuurlijk een vervolg op. Ik verheug me ook op dat vervolg. Ik vind, even als basisstatement vooraf, dat in een stad als Groningen heel erg veel moet kunnen, maar veiligheid en het voorkomen van overlast zijn bij die afwegingen die daar gemaakt worden, heel erg belangrijk.
Laat ik me nu even beperken tot het grootste probleem rondom de veiligheid dat zich de afgelopen periode heeft voorgedaan en zich nog steeds op onverwachte momenten manifesteert, namelijk de gevolgen van de aardgaswinning. Ik realiseer me natuurlijk heel goed dat de aardbevingen ongekend ingrijpen in het dagelijks leven van inwoners van de hele provincie en hoe complex het probleem is. De eerste zorg voor de overheid is altijd, dat geldt zeker ook hier, het waarborgen van de veiligheid van de inwoners en de bezoekers. Dat waar te maken betekent een enorme opgave, die nog niemand echt kan overzien en waar nog heel veel onduidelijkheden over zijn. Zojuist zei ik dat overheden vertrouwd moeten kunnen worden. De gevolgen van de gaswinning in onze regio en de reacties daarop zorgen voor een groot wantrouwen. We moeten door middel van daden zorgen dat we als overheden niet met elkaar in de clinch gaan liggen, maar de juiste dingen doen, in het juiste tempo. Ook omgaan met onzekerheid speelt daarbij een rol. Zo moeten wij zorgen dat zij die, vaak terecht, bang en boos zijn, weer vertrouwen krijgen. Het principe van 'de vervuiler betaalt' staat hier niet ter discussie. Ik denk dat we het daar allemaal wel over eens zijn. Zelfs de vervuiler vindt dat ook. Maar de manier waarop de vervuiler zijn verantwoordelijkheid neemt is natuurlijk wel een punt waar je verschillend over kunt denken en waar ook verschillend over wordt gedacht.
Het tweede punt waar ik toch aandacht voor vraag is mijn zorg over de economische impact van de aardbevingen. Ook hier is het heel erg moeilijk om die economische impact van die bevingen goed in kaart te brengen, want wij weten nog veel niet. Maar dat in kaart brengen moet natuurlijk wel gebeuren. De problemen rond de aardbevingen mogen nooit de economische kansen en ontwikkelingen van het noorden in de weg staan. Van het Rijk mag niet alleen worden verwacht dat de fysieke schade vergoed wordt, dat de veiligheid van de inwoners ook financieel geborgd wordt, maar ook dat de aardgaswinning de ontwikkelkracht van de economie van Groningen niet aantast, noch vertraagt.

Zojuist werd al gesproken over wat ik noem de tweedeling, de paradox van Groningen. Overigens vinden wij die tweedeling in heel veel grote steden. Groningen is daar niet uniek in. Enerzijds de veelbelovende economie, hoog opgeleide mensen, anderzijds armoede bij mensen die een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. We weten dat voor die mensen die een grotere afstand hebben tot de arbeidsmarkt, die op dit moment al in armoede leven, het bestaan steeds moeilijker wordt. Dat is moeilijk te verteren. De recente decentralisaties zijn op zichzelf de juiste beweging van een hogere overheid, wat ik maar even wil noemen de eerste overheid, maar leiden ook tot veel onzekerheid bij mensen. Juist bij die groepen die het financieel niet gemakkelijk hebben. Het is voor ons, zoals we hier in deze of belendende zalen zitten, ook goed om te beseffen dat wij aan de goede kant van de streep staan en dat de scheidslijn tussen de goede kant en de andere kant heel erg dun is. Het is mijn politieke overtuiging dat de gemeente voor mensen die in armoede leven, voor mensen die zichzelf niet goed kunnen redden, een zorgzaam vangnet moet kunnen blijven bieden. Die sociale opgave ligt mij na aan het hart. Maar natuurlijk laat deze stad ook iets anders zien. Er zijn weinig steden die zo'n culturele kracht hebben en zo'n smeltkroes vormen van jong talent, zo'n studentencultuur hebben, zo'n innovatiekracht en leergierigheid en ondernemerschap als Groningen. De stad is jong en er zijn hier fantastische onderwijsvoorzieningen. Er zijn mooie ondernemingen, organisaties en instellingen die veel werkgelegenheid bieden. Er is ondernemerschap en innovatief vermogen.

Het bijzondere van Groningen is dat, waar je ook komt en wie je ook spreekt, er ontzettend veel mensen zijn die een band hebben met Groningen. U realiseert zich dat misschien niet als u hier zit, maar ik kom natuurlijk veel in het land en iedereen die mij nu associeert met Groningen begint erover. Er zijn ontzettend veel mensen die ook positief met liefde praten over de stad. Als zelfs Youp van het Hek opschrijft dat hij hier zo fantastisch ontvangen is en dat hij het hier zo mooi vindt, een ode aan Groningen, dan zou ik zeggen: print het uit, lijst het in en bewaar het, want als je van hem een compliment krijgt, ben je toch echt goed bezig.

De kracht van Groningen, dat is wel de essentie, denk ik, en de culturele eigenheid van de stad worden door iedereen gevoeld en onderkend. In economisch opzicht is het denk ik heel goed om ook hier te zeggen dat wij moeten beseffen dat grote steden de wind een beetje mee hebben. Het is een wereldwijd bekend fenomeen dat de economische ontwikkeling afhankelijk is van het potentieel van niet meer zozeer landen, maar vooral van steden en stedelijke gebieden. Als die stedelijke gebieden een uitstekend ontwikkeld onderwijspotentieel hebben, innovatief vermogen, kunst en cultuur de ruimte geven, verbindingen hebben en hun research- en developmentcapaciteit verbinden met de economie van de regio, als er een goede focus is en veel samenwerking, dan ontstaat een systeem dat op langere termijn een succesvolle economische motor kan vormen. Ondernemers kunnen hierin een leidende positie samen met onderwijsinstellingen die positie vervullen. De overheid krijgt steeds meer, het werd net ook al door de Commissaris gezegd, een faciliterende rol. Als je kijkt naar de economie van stad en streek en die vergelijking met wat er in de wereld gebeurt, dan kom je tot interessante conclusies. Als u rondreist in de wereld en ik weet dat velen van u dat doen, dan zou u eens moeten letten op wat er op het ogenblik in Silicon Valley gebeurt. Bezoek de technoparken in China, India, kijk naar het tempo waarin technologische vernieuwingen ons leven nu al beïnvloeden, ook de werkgelegenheid beïnvloeden, en kijk dan naar onze eigen omgeving. Dan zouden wij ons de vraag moeten stellen: ontwikkelen wij ons zo dat de verandersnelheid om ons heen bijgehouden kan worden op onze eigen regionale schaal? En als het antwoord is dat wij zouden moeten versnellen, en dat is bijna overal in Nederland aan de orde, dus waarom niet ook in Groningen, wat zouden we dan precies moeten doen? Hebben wij voldoende doordacht wat de betekenis is van economische en technologische ontwikkelingen op de wereldschaal in een tempo zoals die zich voltrekken? Groningen heeft een fantastische eeuwenlange historie in wetenschap en ondernemerschap. Als er een omgeving is, maar deze vraag zou kunnen worden beantwoord, is het wel hier.

Dat maakt dat ik ook iets moet zeggen over samenwerking en schaal. Heel belangrijk is, los van onze bestuurlijke organisatie, het schaalniveau dat in deze tijd nodig is om economische ontwikkelingen succesvol te laten verlopen. Ik ben er zelf van overtuigd dat voor de ontwikkeling van de noordelijke economie het landsdeel de juiste schaal heeft, waarop wij moeten inzetten. Dat is geen nieuwe gedachte. Dat gebeurt natuurlijk ook al op vele andere plekken, maar dit is de schaal die je minimaal nodig hebt om tot een economische ontwikkeling te komen die je noodzakelijk vindt voor het gebied. En van daaruit, vanuit die schaal, zijn verbindingen met andere economische gebieden zoals Oldenburg, Bremen en Hamburg en andere gebieden in Europa, Twente wellicht, Zwolle, het meest effectief. Provincies en steden moeten daarin echt samen optrekken. Ik volg de samenwerkingsgeschiedenis van het Noorden al geruime tijd. Ik heb zelfs ook enige ervaring vanuit een andere hoofdplaats in het noorden met

Groningen, over hoe die samenwerkingsgeschiedenis zich ontwikkeld heeft. Ik zie dat op provinciaal en gemeentelijk niveau ontzettend hard gewerkt wordt en met succes, om die samenwerking tot stand te brengen. Bijvoorbeeld in SNN-verband, de stap-voor-stap tot stand gekomen focus op energie, duurzaamheid, healthy aeging, dat zijn daar prachtige voorbeelden van. Er worden ook stappen gezet op het terrein van de gemeentelijke herindelingen. Maar laat ik daar nu, met het oog op de eerstvolgende gemeenteraadsvergadering in Haren, maar even helemaal niets van zeggen.
In het bedrijfsleven zien we naast de meer stedelijke en provinciale samenwerkingsverbanden een sterk noordelijk opererend VNO/NCW ontstaan. Enorm belangrijk. Iedereen weet dat onderlinge concurrentie, het voor zichzelf blijven gaan, blijven rivaliseren, belemmerend werken op de economische vooruitgang. Wij kunnen ons dat eenvoudigweg in het noorden niet permitteren. Ik denk dat Leeuwarden als culturele hoofdstad van Europa een prachtige kans biedt, waar het hele noorden van profiteert.
Eemshavenontwikkelingen op noordelijke schaal zijn van groot belang. Industriële complexen in Hoogeveen en Emmen zijn belangrijke centra van innovatie, net als Philips Drachten en het bedrijvencluster daaromheen. Zo zijn er veel meer parels te noemen in het noorden, die als je ze goed aan elkaar smeedt, tot een heel sterke economische kracht omgevormd kunnen worden. Fantastisch is het dat Google voor Groningen heeft gekozen. Samenwerken is ook hier het sleutelwoord. De komst van Google betekent natuurlijk ook een krachtige steun van de economie van het noorden, niet alleen feitelijk in het aantal arbeidsplaatsen, maar ook een imago.
De stad Groningen heeft niet alleen in de provincie Groningen maar in het hele noorden een uiterst belangrijke rol in die samenwerking. Ik ben mij er terdege van bewust dat deze positie ook een echte verantwoordelijkheid inhoudt. Ik werd net al gewezen door de burgemeester van Delfzijl op die verantwoordelijkheid en hij heeft daar volkomen gelijk in. Het gemeentebestuur van Groningen heeft daar al fors inhoud aan gegeven in het verleden en ook ik zal die verantwoordelijkheid terdege oppakken. In onze eigen provincie heeft de positie van de stad ten opzichte van het ommeland voor spanningen gezorgd in het verleden, gedurende lange tijd en dat is ook niet iets wat zich af en toe voordoet. Dat is iets wat eigenlijk in de cultuur van de geschiedenis zit. Ik ben als het gaat om spanningen tussen stad en ommeland vanuit Twente door de wol geverfd. Mijn uitgangspunt is altijd: de stad moet zich inspannen voor een hechte samenwerking met het omliggende gebied, solidair zijn met de uitdagingen van andere gemeenten en hulp bieden waar dat kan. Ik ga me daar zeker voluit voor inzetten. Van daaruit ben ik er van overtuigd dat de Groninger gemeenten de positie van de stad, die voor de ommelanden onmisbaar is, ook steunen. Dat is geen vanzelfsprekende zaak, want ik weet als geen ander dat erkenning en steun iedere keer weer opnieuw verdiend moeten worden.
Dames en heren, ik ga afronden. We hebben vorig jaar gemeenteraadsverkiezingen gehad en er is een jonge, frisse, goed opgeleide gemeenteraad aangetreden. Ik heb altijd gedacht dat de raad van Enschede de jongste was, maar u bent nog veel jonger. U bent uitstekend opgeleid en het is eigenlijk de weerspiegeling van Groningen als City of Talent, in mijn opvatting. Samen met deze jonge, goed opgeleide gemeenteraad is het toch prachtig om ons in te zetten voor de stad die het beste uit mensen haalt, waar talent wordt gekoesterd en tot ontwikkeling komt. Laten we daar in de komende jaren met elkaar naar streven. Ik hoop van harte dat wij dat in een uitstekende samenwerking kunnen blijven doen. Aan mij zal het niet liggen. Ik dank u wel.
(Applaus)

3. <u>Sluiting</u>

Burgemeester DEN OUDSTEN: Dames en heren, leden van de raad, dit was natuurlijk allemaal gepraat. De enige echte officiële handeling die ik vandaag uitvoer die er toe doet, is dat ik de vergadering sluit.

(Sluiting 17.01 uur)